

Timoun Piti Mòde

POUKISA TIMOUN PITI MÒDE?

Mòde se yon konpòtman tipik pou timoun piti yo. Yo ka mòde paske yo:

- Pa gen langaj pou eksprime bezwen enpòtan yo oubyen santiman fò tankou kòlè, fristrasyon, lajwa, enkyetid, elatriye.
- Son, limyè, manyen oubyen nivo aktivite yo akable yo.
- Yo fè eksperyans pou gade sa ki pral rive.
- Yo bezwen atansyon ou.
- Yo fatigue twòp.
- Yo anwiye oubyen bezwen plis tan jwèt aktif.
- Ap fè dan, bezwen yon eksitasyon oral, oubyen toude.

Konnen poukisa pitit ou a mòde se premye etap la pou li sispann konpòtman sa a. Tounen yon detektif. Obsève sa kap pase jis anvan li mòde a. Èske pitit ou a santi l akable sou lakou rekreyasyon an? Oubyen èske li gen tandans mòde lè li fristre? Kenbe nan tèt ou mòde a se yon faz ki ap pase pou pifò timoun piti yo. Yo pap mòde otan yap grandi epi aprann nouvo langaj ak kapasite oto-rgleman.

ESTRATEJI PREVANSYON POU EVITE MÒDE A:

- **Rete pre epi entèwonp nenpòt ki mòde ou wè a.** Estrateji ki pi efikas la se anpeche timoun nan mòde. Si w wè lap vini, mete men w sou bouch pitit ou a pou w anpeche l mòde.
- **Ofri sipò ak pataje.** Itilize yon revèy kwizin pou bay timoun yo yon rapèl vizyèl sou konbyen tan yo chak la ka jwe ak yon jwèt. Yon pwoblèm avèk pataje se youn nan deklannchè ki pi komen pou mòde a.
- **Rete konsistan nan repons ou a.** Si pitit ou a mòde ou, di epi fè menm bagay la a chak fwa. Pa egzanp, mete yo atè epi di: "Pa mòde. Mòde a fè mal."
- **Li liv sou mòde.** *Good Biting, Bad Biting* ke Sally Haas ekri ak *No Biting!* ke Karen Katz ekri, toude se bon egzanp. Pandan wap li, mande pitit ou a kijan diferan karaktè yo santi yo.

KISA POU W FÈ LÈ PITIT OU A MÒDE?

- **Kontwole pwòp santiman ou.** Lè timoun piti mòde, ou ka santi w fristre, anbete, jennen, oubyen enkyete. Tout santiman sa yo nòmal, men li pa itil pou w reyaji lè w fache. Pran yon ti moman pou w kalme w. Konte jiska 10, pran gwo souf, oubyen fè sa ki mache byen pou ou a. Wap jwenn plis konsèy nan atik nou yo [Kriz kòlè](#) ak [Fikse Limit](#).
- **Konsantre atansyon ou sou timoun li te mòde a.** Asire w timoun li mòde a jwenn rekonfò epi an sekirite. Fè kòmantè sou sa yo ka santi: "Joaquin, ou anfòm? Mòde vrèman fè mal. Li sanble miyò, ou ta renmen jwenn kèk moso glas?" Kenbe sa kout, senp epi klè. Ede timoun ki blese a retounen jwe. Evite fè timoun ki mòde lòt la wont.
- **Fè pitit ou a konprann mòde pa yon bagay ki akseptab.** Itilize yon vwa serye, fèm pou fè mesaj ou ki se "pa mòde" a pase. Men eseye pa fè bri.
- **Pran yon ti moman pou w reflechi sou ensidan an.** Rakonte sa ki te pase a. Ou ta ka di, "Ou mòde Joaquin lè li te pran jwèt ou a. Pwochè fwa ou ka di li ou vle rebran jwèt la oubyen mwen ka ede ou."
- **Kite kèk espas si sa nesèsè.** Yo pa ta dwe fè timoun piti ki mòde lòt la ak timoun ki blese a jwe youn ak lòt touswit sof si yo vle.
- **Bay pitit ou a yon bagay li ka mòde ak moulen san danje.** Sa ka itil si ou panse pitit ou a ap mòde paske li bezwen eksitasyon oral.
- **Ede tout moun avanse.** Fè atansyon sou fason ou reyaji. Si ou fè yon gwo zafè ak koze mòde a, sa ka ankouraje kèk timoun mòde jis pou jwenn atansyon ou. Yo aprann mòde fè yo jwenn anpil atansyon!

KISA KI PAP MACHE POU SISPAAN MÒDE A?

- **Wont ak pinisyon sevè pa diminye mòde a.** Yo ka ogmante laperèz ak enkyetid pitit ou a, ki ka mennen plis mòde.
- **Li pa itil pou w mòde pitit ou tou.** Pa gen okenn rechèch ki montre li diminye mòde a. Mòde yon timoun tou anseye yo se byen pou w mòde moun lè ou fache! Sonje mak dan moun ka danjere epi mòde se yon fòm abi kont timoun. Si mòde a pa amelyore, fè yon pwofesyonèl sante mantal tibebe evalye sitiyasyon an. (Li ka asosye ak lòt pwoblèm.) Si w fristre ak konpòtman pitit ou a, mande Espesyalis HealthySteps ou a pou resous ak sipò.

ESKANE POU PLIS
ENFÒMASYON

